

PRAT DE LA
RIBA

Correspondencia:
Dirigir-se a

• LA FALÇ •
Bellaire, 7
MALGRAT

DR. TORRES
I BAGES

PI
I MARGALL

Quinzenari de
Patria

Literatura
i Humor

MARTÍ
I JULIA

MALGRAT: 25 cts. mes

Redacció i Administració: Centre Pinedenc

A FORÀ: 1 pesseta trimestre

Dels articles en son responsables llurs autors. — No publicarem cap original que vingui amb pseudònim.

PENSAMENTS

La raó d'un pobre bé a ésser tant escoltada com la culpa d'un ric.

Tota condemna a mort, es una usurpació que la força fa a la Justícia.

Si la poderosa força de l'or quedés de sobte migrada, i les influències perdessin tot valor positiu, i les dones guapes deixessin de ésser l'arbre principal que mou poderosament aquella generalitat que posa al mascla molt per damunt del home; açò que en diem justícia no seria una ironia trágica.

La passió que engendra la Bellesa es filla dels sentits, la que neix de l'escalfò de la bondat surt del cor. La primera es com alenada de ben lleugera!! passa per el desig arriba al goç i mort amb la monotonia de la possessió. L'altre viu a l'ànima mentres el cor trontolla dintre la volta del pit.

L'avast de la fruita privaba es sempre un desengany, guàrdala bé donzella si n'ets contenta de l'amor del teu aimant, que mai cap realitat respòn de troç al «no se que» que forja la il·lusió.

Per formosa que sigui una dona arriba a cansar, però mai s'olvida la de cor generós, en que tristes miseries tejeixin a voltes ratlles divisories.

L'amor es un noi que governa a l'home.

Quant el proletari estigué despullat de fanatismes i supersticions, i es podreixi amb els fruits de la ciencia, será proclamada la banca rota del capital.

La política en que corsçada per totes les intrigues i totes les concepcions, es factor importantíssim en l'avenç dels pobles. Quant els homes gaudeixin una major grandesa espiritual aqueixa perderà lo molt de sectarisma que enclou, i esdevindrà en formosa i complasent mare de totes les tolerancies i de tots els progresos.

P. L'ENCLUS.

DIADA SENYALADA

Lo dia 15 dels corrents LA FALÇ va estar de festa.

Amb inmensa satisfacció, al ensems que amb una encantadora armonia, va celebrar-se lo bateix del primer fill, de nostre preuat company de redacció, en Vicens Bayarri.

Després de celebrar-se, l'acte del bateix, en l'esglesia parroquial de nostre vila, va pasar se, a commemorar, acte tant inolvidable amb un lluit convit d'amistat.

Després d'un bondós i exquisit àpat, va roblir-se tot-hom de forta espiritualitat, donant prova al ensems, del procurament, necessari que tot-hom deu dedicar a les coses de l'ànima.

Va ésser doncs, un acte mes que tot, espiritual, doncs ja al repartir-se los donatius a les criatures, van preferir-se els objectes instructius, als recreatius.

Al ésser al llevant de taula, va fer us de la paraula, el distinguit jove, Sr. En Josep Passoles i Mispoulet, quin, recalcant la tasca instructiva que ha fet en Bayarri en eixa vila i com auguri de bones ensenyançes al fill vingut al món, va proposar dedicar un brindis a la salut del bon seny i envejables condicions de son pare.

Tot seguit nostre benvolgut company de redacció en Josep Costa i Ribas amb la modestia que en ell es característica, va llegir una poesia dedicada al idilic matrimoni, i a son preuat fillet que per ser-ne, tota plena de les bones esperances que sempre acompanyen al jove redactor, passém a copiar:

CANT A LA VIDA

AMOR FILIAL

(Poesia)

Tot eren somnis i amors
en l'edat en qu'eren joves,
tot eren roses i flors,
i esperances candoroses.

Tot eren notes d'argent,
que vibraven de ses boques,
tot dolçor i anyorament,
d'unes èpoques millores.

Mes passà el temps i volán,
per regions grandament bellies,
en l'edat d'ensomni gran,
abarcaren les estrelles.

I sentint dolces gaubances,
tèndreses de jolius cors,
vencen-ne les anyorances
de poncelles foren flors.

I amb esclat de sava nova
viriors de juventut,
van unir-se com l' aurora,
amb lo sol jamai vençut.

I tot coronant los ilaços,
bella anhada va sortint,
poguent fer-ne a plec de brassos
dolçes caricies a un nin.

A un nin que Deu los hi dona,
com a premi a sos amors,
perque serveixi de espona,
a la pensa de tots dcs.

I l' abressen i l' estimen,
i el bressolen amb lo bés,
i se 'l güaitan i se 'l miren,
per cuidar-lo sempre mes.

I sa pensa corre... vola
fins passant devant lo temps,
tot teixint-ne una auriola,
d' esperances... gaudiments...

Gaudiments d' amor de pare,
fent redorç amb son valor,
a l' amor sant d' una mare,
vers lo fillet de son cor.

I jurant-se fins la Vida,
per guardar-ne lo fill seu,
que n' es prenda beneïda,
beneïxen al bon Deu.

I sos cors, fort s' engrandeixen,
i se senten forts per tot,
perqué en sos s'ins, s' hi esculpeixen,
les grans paraules d' un mot.

Un mot gran que 'ls hi prepara,
un lloc d' honor en lo mén,
que amb lletres d' or diu: «sou pares»
amb un tó llarg i profón.

Aitals estrofes cantant vos,
vos desitjo amb ver auhel,
anys de vida per guardar-vos,
lo fillet vingut del Cel.

I amb un efecte sens mida,
vostre amic sincer i clar,
prega a Deu, perqué anys de Vida,
vostre fill pogueu guardar.

JOSEP COSTA i RIBAS.

Malgrat 15-8-1918.

Després d' esser-ne, justament aplaudida, va fer us de la paraula, el redactor En Francesc Fontrodona, quin parlant en nom de LA FALÇ, va descriure la important tasca que ha fet, en Bayarri dintre el periòdic, i com a prova de les bones produccions que s' esperen de la criatura va nombrar-lo «L' hereu de LA FALÇ».

Va parlar també el redactor en Joan Mestres, desitjant anys de vida, a tots, essent bastant eloqüent en sa oratoria; van tirar-se unes quantes poesies i treballs literaris, i plens tots los cors de agradable impressió e immortal recordança, va pasar-se a la finalitat del acte, que fou veritablement l' essència d' un cant a la Vida.

UN CONCURRENT.

EL SEPARATISME

Moltes voltes se ha parlat del separatisme català, com de la cosa mes absurda i faltada d' ètica de la terra. Es clar que els que aixís an parlat, o be an estat *espanyols*, o be catalans *espanyolitzats*, esperits borts que arredosant se a la marastre Espanya, renegan inconciencientment de sa única patria mare, Catalunya! pero amb tot i això no deixa de esser molestosa aquesta opinió per els catalans de cor, per els homes genuinament nacionalistes, i per que consti, no te res de absurd ni de desequilibrat, el separatisme puix es el fruit natural, únic i veritable de 204 anys d' esclavatje nacional.

Axisteixen dintre i fora de Catalunya homes que es diuen «regionalistes» i que comprenen el sentit, millor dit, l' expressió de la paraula «Nacionalitat» i malgrat això vacil·len en dir-se *nacionalistes* i els esfereix la paraula *separatisme* que tant fortament lligada va amb l' emancipació total i justa de les Nacions naturals, opreses per Estats factis i tirànics.

Son aqueixos homes o be uns cobarts, uns farsants o be uns faltats de sentit patriòtic, puix llurs parlaments a pesar de reconeixer el dret de parlar la parla propia, de dictar llur lleis a sa única voluntat, no poden consebir el dret de un poble de separar-se d' un altre i d' unir-se amb tots en general dels que formen l' humanitat.

Els nacionalistes radicals, els catalanistes intransigents, devém repartir sempre per habitar falses interpretacions que som pan-socialistes i que inspirém i lluitém amb tota nostra virialitat ideològica per a conseguir la Societat de les Nacions, per a garantir el dret de petit contra el gran del debil contra el fort, del pòbre contra l' apulent i poderós, en resúm per a garantir el dret i la justícia humana, per avitar odís de raçes i per a foragitar guerres.

Voleu teories mes absurdes, mes amb contradicció que les que exposen aqueixos homes que es diuen regionalistes o autonomistes; i no cregueu que vos parli d' un temps llunyà, per mostra basta un botó, i qui en van dos. El discurs de En Vazquez de Mella en la setmana Regionalista de Santiago de Galicia i el meeting de les esquerres a Barcelona.

La sola paraula *separatisme* avassarda a tothom fill Iberic, que no sigui català, portugués o be vascongat, puix amb llur migrat cervell, com demostra el Dr. Robert amb una conferència al «Ateneu Barcelonés», creuen qu' el ser ni dependent aquivaldria a odits, persecucions i prescripcions, i res hi ha mes lluny de la veritat. Quiscuns d' altres veuen amb la lliberació catalana un perill per nostres productes en els mercats del Centre Iberic com si l' esperit comercial i especulatiu sufrís commocions d' ordre polític o gubernatiu.

Aqueixos homes deurien saber que a tota nació subjugada com Catalunya els odís contra l' opressor serán mes parenes, mos acerts, quan mes un poble te de rendir vasallatje; com mes un poble está esclau, mes son esperit lliure se revel-la, mes son amor a sa terra s' exalta, mes se sent sangranar la referida de la pèrdia de la llibertat públicas i mes creix i farmenta l' odi i quant arriben moments oportuns, com els actuals a Irlanda, exolaten i corre per a terra la sang fraticida i santa la dels aimants de la llibertat de sa patria.

Mols al·legan aquesta ironia; Catalunya no está esclavitzada, Catalunya está en plena possessió de ses llibertats.

No veien qu' els fets desmenteixen ço dit per ells. Catalunya consti está subjugada. La major part de les riques-

ses guanyades amb la suor de nostra front serveix para fer lluir quiscuns polítics sens entranyes de la «villa del Oso». Aixó deixant apart, com si no fos res el desterro de la llengua catalana de la escola, el crim pedagògic mes gran de nostra segle; dels tribunals, l'absurd gúrdic mes gran que s' coneix i dels documents oficials, l'estigma mes afrentós per el fill d' aquesta generosa terra; el no reconeixer al dret de donar sensació als impuls de nostre poble por un parlament catalá etz. etz. Aquesta es doncs la llibertat que tenim i que sols ens volen donar.

Jo ting a el separatisme com una realitat innagable, com una fórmula de germanor el reconec i l' assepto per qu' ell es l' únic medi para germanartots els pobles esclaus com el nostre.

Units, ho estém esperitualment amb tot el mon, ara sols falta estar-ho materialment i no crec amb l' esclavatje o l' imperialisme per poder-ho conquerir amistosament i prompte.

Déixeu qu' els pobles disposin de si mateixos, sens imposicions ni influencies estranyes, deixeu qu' es fraternitzin, i veureu com per sa propia voluntat federaven a l' Humanitat tota.

Aqui teniu la síntesis del separatisme.

JOSEP ESGLEAS i JAUME.

En Malgrat 3 d' Agost de 1918.

Dos anys de vida catalana

Al·leluia!! son ja complerts dos anys de vida de nostre aparició en el terror de la lluita; son tot just tombats dos anys, que enarbolàrem, al crit de civica palestra, aquesta FALÇ sacrosanta; aquesta FALÇ estoix de sagrades conviccions, i fermes esperances...

Durant el curs d' aqueix temps, bé prou hem deixat enrera, severament grabats els nostres passos, i el nostre obrar. Qui ens hagi seguit, qui hagi viscut d' aprop nostres que afers, haurá trobat quin dubta hi ha!! el tentineix ineludible de tota joventut, prô també l' entusiasme mai defallit, i l' enlairament de mires mai descuidat, que sempre han sigut, el nord i l' ensemps l' escut de nostres lluites prô conviccions fermissimes.

I avui, el dir, amarats de gaubança. Dos anys de Vida catalana; fitém l' esguard, enllá sempre, i deixant tot ço passat, diém de nou: Ajuntém l' esforç fills tots d' aquesta generosa terra catalana, i embranquem-nos amb amor per el camí que ha de portar-nos a conquerir les reivindicacions de aquesta terra esclava.

ELS REDACTORS.

IDILIS D'AMOR

Desventurades son les dugues ànimes que saturadas del més profà materialisme, s' uneixen amb el sagrat llaç del matrimoni; recreant sols sa fantasia amb una falça il·lússió de foig carnal i de expenssió de culte al Deu or; i al rebre la bafarda del amor, del temps i de la realitat, llurs somnis s' apaguen o s' espargeixen, arrencant cruelment i partint a troços son cor i el deixen, sols amb el recort fret com la llosa del sepulcre, com el toc del vil metall, i fan qu' es guardi l' oritzó de la Vida, tetric, dessesperat, aborrits, de si mateix i de tot quan el rodeja.

No es aixís a les ànimes que glateixen d' idealisme, qu' es forgen en son crani i amb sá romanticisme un mon il·lusori quel fan viurer amb l' esperança i la fantasia. Els somnis daurats d' Amor, d' esplai, de gaubança, de joventut, de dos aimants que entonen l' himne a la Mare Natura, a l' Amor, els fa tant forts, tant poderosos que ni quan la neu dels anys tanyeix llurs venerables testes, fa que s' apagui la flamarada d' amor romantic que abranden sos cors.

Buscar una companyia de forta espiritualitat per aixecar el temple sagrat de la familia. Buscar un amor que cremi, com el seu crema, un cor que aimi com el seu aima. Es sublim caminata vers la felicitat humana.

Quan s' ajunten dos cors que s' adoren i efucionen llurs ànimes amb una sola, quan en son crani saven crear el positivisme de llurs somnis daurats, quan mes pur i més ardents son els sospirs produïts per la flama del amor, es com esclata radiant el idili etern de l' amor.

CIRILO PUIG.

Malgrat 15 Agost 1918.

INSERCIONS

ANUNCI DE MATRICULA

Universitat Industrial de Barcelona

(Diputació de Barcelona, Patronat de l' Escola Industrial, fundat per R. D. de 30 Març 1904 i Mancomunitat de Catalunya).

Des de l' primer de Setembre vinent s' obre la matricula dels següents ensenyaments tècnico-professionals per a enginyers i directors d' industries i explotacions en les diferents Escoles que funcionen dins el recinte de la Universitat Industrial de Barcelona:

Filats i Teixits; Blanqueix, Tintoreria, Estampació i Acabats (Escola d' industries textiles).

Industries químiques (Institut de química aplicada).

Industries elèctriques (Institut d' electricitat aplicada).

Blanqueria (Escola de Blanqueria).

Industries mecàniques: Fundició, Manyeria, Màquines i calderes de vapor, Motors d' explosió (Automòbils) (Escola Elemental del treball—Seccions per a obrers).

Oficis de la construcció: Fusters i Paletes (Escola Elemental del treball—Seccions per a obrers).

Oficis d' art: Arts de la fusta, Arts del metall, Arts de la terra (Ceràmica), Arts del teixit i del cuir, Arts del jardí (Escola superior dels Bel·lis Oficis).

Ensenyaments agrícoles: Tècnic agrícola, Enginyer agrícola, Professor en agricultura (Escola Superior d' Agricultura).

Estudis superiors de comerç (Escola d' Estudis Superiors de Comerç de la Mancomunitat de Catalunya).

Ensenyaments professionals per a la dona (Escola superior de Bibliotecàries i Escola d' infermeres de la Mancomunitat de Catalunya).

S' obre matricula, també des del primer de setembre, en les *Seccions per a obrers, classes de vespre* que funcionen en les diferents Escoles tècnico-Industrials, sota la direcció de l' Escola Elemental del Treball i en la d' Oficis d' Art sota la direcció de l' Escola Superior dels Bel·lis Oficis.—Els ensenyaments d' extensió per correspondencia van a càrrec de la secció Extensió d' Ensenyament Tècnic de la Mancomunitat de Catalunya i admeten matricula en tot temps.

Per a programats específics i altres detalls, dirigir-se a les Secretaries de les diferents Escoles o Instituts (carrer de Urgell, 187, Barcelona) o a les oficines del Consell de Pedagogia en el mateix local.

DE TOTS COLORS

Lò dia 10 dels corrents, tingué lloc en el local teatre «Tivoli» una conferència agrícola donada per el Sr. Josep M. Valls, Director d'Agricultura de la Mancomunitat Catalana quin molt atent i cúmplimentós, va expresar se atacant de ferm, el rutinariisme que tant impera en eixa comarca.

Lo mes de doldre fou, que ensenyançes com aquelles tinguesen que caure, com se diu vulgarmen «en sac foradat» ja que la majoria dels interessats no assistiren al acte.

Es molt de lamentar, que quant ve una persona disposada a ensenyar-nos o a dir-nos coses molt convenientes, tingui que rebrer 's amb una forma tant plena d'indiferencia, doncs després d'èsser un desaire per el conferenciant, redunda en perjudici dels mateixos indiferents.

Podriem dir quelcom de lo versat per el Sr. Valls, però no ho fem, perquè així evitèem que passi lo del refran aquell que diu «No hi aném, que ja ho sabrém», esclar ho sabrien perquè després se'ls hi diria.

Doncs ne senyors!; qui vulga rebre nocions com aquelles que cumpli amb son derme.

UN CONCURRENT.

La festa major va resultar molt concorreguda, tot hi no haver-hi cap mes atraient que l'envelat de la societat «La Barretina Vermella».

L'entitat senyorial el «Casino Malgratense» després d'una llarga vida, amenaça, una mort tragi-còmica...

Si acàs ja avisarém als sociis propietaris pera que passin a recollir el que 'ls hi toqui... o per lo que sigui.

Revérem el programa oficial de les festes de Badalona. Mercés

Agrahim la fina invitació i efectuosos parules que ens adresen la novella entitat nacionalista «La Falç» de Barcelona.

La Novela Nova publica en son nombre, la comedia «Qui compra maduixes» d'en E. Vilanova.

Amb vera satisfacció doném la noticia de que novament apareixerà la important revista *Fortitut* de Mataró últimament sospea. També la vinguda a la lluita del periodie Nacionalista Radical «Som» i de la próxima aparició del portaven de les Joventuts Nacionalistes adherides a «L'Unió Catalana».

Per causa d'esser adreçades a nostre redacció de Pineda molts fóllets i publicacions de diferents materies no arribant a nostres mans mes que de tard en tard; ço qu' es causa forces voltes de no parlar-ne gens ni mica, doncs com coneixém el contingut de les mateixes ja sol ésser passada l'oportunitat de llurs insercions, lo que verament sentim per dues causes: Primerament per tenir de deixar sens publicar lo que seria al poguer ho fer donar un gran prestigi a nostre periodie, i després per evitar les interpretacions que poden donar els interessats a nostre silenci, respecte llars atencions i fineses que tant ens honorém i estimém.

Per a solventar-ho preguém ens sia tot dirigit a nostre sub redacció de Malgrat.

El Sr. Director de «L'Extensió d'Ensenyament Tècnic de la Mancomunitat de Catalunya», en atent B. L. M. ens notifica l'implantació d'una nova institució d'ensenyament tècnic que per el seu funcionament especialíssim, omplena a maravella una de les mes grans necessitats de nostre república.

En el próxim nombre publicarém interessant article respecte aqueix nou sistema de fomentar la cultura arreu de nostre terra.

La «Novela Nova» ha publicat últimament un nombre titolat «Iberisme» i «Socialisme» d'En Prat de la Riba i d'En Martí Juliá respectivament.

Es de tot intens la rectora d'aqueix cuadern, i molt particularment el troç dit «L'esperit Vell».

Per rara coincidencia forem sabedors de la pésima manera que se efectuava la repartició i cambi de nostre periodie, per part de l'individu que teniem a sou per el mellor ordre en aqueixos quefers. No cal dir que el ésser descoberta aqueixa greu deficiencia, el nostre administrador envià a pendre la fresca a aqueix fulano i en nombrà un altre que induptablement respondrà a nostres desitjos i bon ordre.

Atentament oridats a la gran festa d'inauguració de l'entitat «La Falç» de la ciutat Comtal, decidi nostre consell permanent, hi concorreguessin al mitin i àpet de germanor, els companys, President de nostre Joventut i el President de la secció d'acció política lo que a última hora tingué de suspendre 's per sobrevenir-ue una indisposició al últimament mencionat.

No obstant en el mitin va ésser llegida una forta i patriòtica aclamació, per nosaltres adreçada a aquella nova entitat que ve a defensar la causa sagrada de Catalunya.

Per causes imprevises havém publicat aqueix nombre avui, tot i corresponent al passat diumenge 25 d'Agost.

Impremta Suñer -- Snt Feliu de Guixols

Compraré

Contadó Eléctric d'ocasió. Dirigir-se a LA FALÇ.

LAMPISTERIA

Joan Prat

Via Canalejas

MALGRAT

La Industria Hetera S. A.

Fabrica de llet condensada. — Marques: «El Pagès» i «Iberia»

Superior calitat

Elaboració especial

Les mes altes recompenses en tots els concursos.

Trafalgar, 64

Teléfono 1727

BARCELONA

“LA FALÇ”

Periodie Nacionalista — Surt al menys dos cops al més
Anuncis, a 6 i a 8 pessetes trimestres
Pagos rigurosament a la bestreta.

ANTONI GILI

PINTOR

DECORADOR

Gran economia amb col·locació de papers pintats

— Obres — Rotals — Fatxades —

Carrer Forts, 12 - 2.ª — Barcelona (Gracia)

Monoles per a infants

— De Na Sara Llorens de Serra —

Obreta destinada als nens de Catalunya.

De venta en la sub redacció de LA FALÇ. Bellaire, 7 — Malgrat